

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Загальноуніверситетські кафедри

Кафедра музичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Інга ЧХАТАРАШВІЛІ-ПЕТРАШ

«8» вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СЦЕНІЧНИЙ СПІВ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) (перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий, освітньо-творчий))
спеціальність	026 Сценічне мистецтво (шифр і назва спеціальності)
освітня програма	Акторське мистецтво театру і кіно (назва освітньої програми)

Київ – 2025

Розробники:

Мусієнко Валентина Іванівна, доцент, кандидат педагогічних наук, заслужений працівник культури України, кафедра музичного виховання;

Вальчук Лада Дмитрівна, старший викладач, кафедра музичного виховання.

Викладачі:

Мусієнко Валентина Іванівна, доцент, кандидат педагогічних наук, заслужений працівник культури України, кафедра музичного виховання;

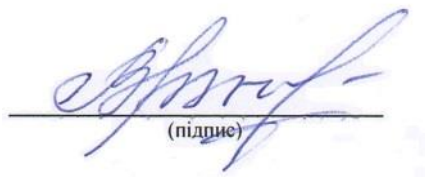
Гревцова Мері Олександрівна, старший викладач, заслужена артистка України, кафедра музичного виховання;

Русанова Тетяна Григорівна старший викладач, кафедра музичного виховання.

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри музичного виховання

Протокол від «5» вересня 2025 року № 8

Завідувач кафедри

(підпис)

Валентина МУСІЄНКО

РПНД погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

Доцент,

Заслужений артист України

(підпис)

Олександр ЗАВАЛЬСЬКИЙ

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20 № ____
(підпис) (П)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20 № ____
(підпис) (П)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20 № ____
(підпис) (П)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20 № ____
(підпис) (П)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання
	денна
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова
Курс	IV
Семестр	7
Кількість кредитів	3
Загальний обсяг годин	90
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні
	—
	Семінарські
	—
	Практичні
	30
	Індивідуальні
	7,5
	Лабораторні
	—
Самостійна робота	
52,5	
Вид підсумкового контролю	<i>іспит</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета — засвоєння студентами основних теоретичних та практичних положень курсу, необхідних для професійної та загальноосвітньої підготовки, для формування та розвитку багатогранної акторської особистості. Володіння дієвим словом; набуття вокально-виконавських навичок; виховання музично-естетичних смаків.

Завдання практичне застосування набутих знань, зокрема – підготовка до грамотного прочитання та фіксації нотного тексту, влучної інтерпретації музичного твору, а також вірного розуміння музики різних епох та стилів.

Оволодіти прийомами вокальної техніки, емоційно-динамічною виразністю звуку на основі професійного дихання, сформувати вокальні навички.

Розширити музичні уявлення, відчувати музичну форму цілого твору, розвиток та завершеність окремих фраз, кульмінацію.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

РН 1 – основні якості музичного звуку;

РН 2 – що таке метр і ритм, музичний розмір; правила групування тривалостей та особливості групування у вокальній музиці;

РН 3 – італійські позначення темпів та динамічних відтінків;

РН 4 – що акторський спів - це активне музичне творення: сольного співу, ансамблевого, з акомпанементом або а cappella;

РН 5 – способи вирішення художніх задач за допомогою інтонаційно-сміслового аналізу вокально-музичного твору;

РН 6 – володіти чистотою вокальної інтонацією та правильним звукоутворенням, широкою тембральною палітрою вокального голосу;

Результати навчання за дисципліною:

7 семестр

Завершальний етап навчальної дисципліни.

Закріплення навичок вокальної техніки, отриманих на попередніх курсах: голосоведення, дихання, артикуляційний апарат, резонатори тощо.

Ускладнення учбового репертуару щодо музичного виконавства: освоєння музичного образу конкретного твору, володіння музично-словесною дією, а також засвоєними технічними засобами (кантілена, рухливість, динаміка, чистота інтонації). Основа репертуару – визнані зразки української та світової музичної класики та сьогодення.

Опрацювання вокального матеріалу дипломних вистав: вміння виправдати перехід від співу до слова чи танцю і навпаки; знаходження узагальненої інтонації образу і конкретної – у певній фразі; виправдання правильної дії, почуттів, запропонованої драматургом або режисером-постановником.

Перевірка готовності студентів до самостійної роботи над вокальним матеріалом: вміння настроїти власний вокальний апарат, використовуючи комплекс вправ з техніки голосу; здатність проаналізувати логіку почуттів і вчинків у музичній виставі; повноцінне розуміння необхідності дієвого співу.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8
4 курс / I семестр:							
Тема 1. Вокальна робота над художнім виконанням твору	18			6		1,5	10,5
Тема 2. Вокально-технічні та музично-виконавські завдання	18			6		1,5	10,5
Тема 3. Різноманітні вокальні техніки й прийоми	18			6		1,5	19,5
Тема 4. Специфіка музичної інтерпретації	18			6		1,5	10,5
Тема 5. Акумуляція художньо-виконавських умінь та навичок	18			6		1,5	10,5
УСЬОГО	90			30		7,5	52,5

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вокальна робота над художнім виконанням твору.

Основні поняття/ключові слова: виконавське мистецтво, яке пов'язане насамперед із відтворенням та створенням художніх цінностей; вокальне мистецтво – особливий вид мистецтва у ньому поєднуються три складові: ідея, закладена автором музики, ідея автора

тексту і, нарешті, діяльність виконавця, який повинен висловити те, що закладено створено, або задумано поетом і композитором.

Рекомендована література (основна/додаткова): 3, 4.

Тема 2. Вокально-технічні та музично-виконавські завдання.

Основні поняття/ключові слова: художній образ, творча уява, вокальний твір, сольний спів, музичне мистецтво.

Рекомендована література (основна/додаткова): 3, 4.

Тема 3. Різноманітні вокальні техніки й прийоми.

Основні поняття/ключові слова: у художньому образі нерозривно злиті об'єктивно-пізнавальні та суб'єктивнотворчі початки; образ не можна поєднувати з реальними об'єктами, оскільки він відокремлений рамкою умовності від всієї навколишньої дійсності і належить внутрішньому, «ілюзорному» світу твору.

Рекомендована література (основна/додаткова): 3, 4.

Тема 4. Специфіка музичної інтерпретації.

Основні поняття/ключові слова: проблема розкриття художнього образу, розуміння задуму композитора та вміння передати характерне для певного автора, жанру, епохи творчості композитора – завжди актуальна в музично-педагогічній роботі.

Рекомендована література (основна/додаткова): 3, 4.

Тема 5. Акумуляція художньо-виконавських умінь та навичок.

Основні поняття/ключові слова: художнє трактування твору і вокальна культура. Суть музично-виконавської діяльності полягає в тому, щоб творчо «прочитати» музичний твір, розкрити у своєму виконанні той емоційно-смысловий зміст, який був закладений у нього автором. Характер музики, її емоційний сенс мають бути передані максимально точно і переконливо: треба створити незабутній, емоційно-яскравий музичний образ. Творчим виконання стає лише в тому випадку, якщо до нього внесено власний, індивідуальний досвід розуміння та переживання музики, що надає інтерпретації особливої неповторності та переконливості.

Рекомендована література (основна/додаткова): 3, 4.

Реалізація цих елементів в рамках стилю та художнього напрямку певної епохи (класичний, романтичний, сучасна музика, естрада, джаз) та композиторського стилю. Аналіз жанру, стилю та художнього змісту твору. Ознайомлення з різними жанрами вокальної музики. Формування уявлень про специфіку музично-образного відображення світу. Виразні елементи ансамблевого та сольного співу.

Формування поняття співацького еталону. Створення художнього образу вокального твору та відображення його емоційного змісту. Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок.

Підготовка індивідуального репертуару до іспиту.

Продовжується систематична робота по закріпленню набутих вокальних навичок та оволодіння більш складними прийомами вокального голосоведення.

Рекомендована література (основна/додаткова):

1. Голос людини та вокальна робота з ним: монографія (2010). Авт. колектив: Стасько Г. Є., Шуляр О. Д., Сливоцький М. Ю. та ін. Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського нац. університету імені Василя Стефаника, 336 с.

2. Вілінська І. Вокалізи для середнього голосу. / І. Вілінська. – К.: «Музична Україна», 1989.
3. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу / Н. С. Можайкіна // Хрестоматія: навчальний посібник. – К.: Видавництво Ліра-К, 2016. – 216 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 3 примірники).
4. Овчаренко Н.А. Професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності: теорія та методологія : монографія / Н.А. Овчаренко. – Кривий Ріг : Вид. Р.А. Козлов, 2014. – 400 с.
5. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу: навчально-методичний посібник для студентів мистецького факультету (Спеціальність «Музична педагогіка і виховання») / Т.М. Пляченко. – Кіровоград : КДПУ, 2005. – 80 с.
6. Юцевич Ю. Є. Музика. Словник-довідник / Ю. Є. Юцевич. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 352 с.
7. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу / Ю.Є. Юцевич. – Київ, 1998. – 160 с.

4. Методи навчання

Практична та індивідуальна робота зі студентами.

Індивідуальні заняття – проводяться з усіма студентами окремо з урахуванням їх природних можливостей з метою розкриття індивідуальних творчих здібностей. Відвідування занять проводиться за окремим розкладом, затвердженим деканом факультету.

Практичні заняття – проводяться для детальнішого розгляду окремих завдань, визначених робочою програмою з метою формування навичок та їх практичного застосування.

5. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
1.	Пошук музичного матеріалу в інтернет ресурсах .	Самостійне відпрацювання усно	Оцінювання не передбачене
2.	Ознайомлення з історією твору: його інтерпретації різними виконавцями.	Самостійне відпрацювання усно	Оцінювання не передбачене
3.	Відвідування музичних вистав і концертів.	Самостійне відпрацювання усно	Оцінювання не передбачене
4.	Особливості звучання та співу естрадної та джазової музики.	Самостійне відпрацювання усно	Оцінювання не передбачене
5.	Опанування музичним матеріалом :осмислення та вивчення репертуару для іспиту.	Самостійне відпрацювання усно	Оцінювання не передбачене

6. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль – відпрацювання тем.

Критерії оцінювання під час іспиту при підсумковому контролі.

Для визначення рівня оволодіння студентами навчальним матеріалом та оцінювання їх академічних досягнень застосовуються наступні критерії:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Творчий рівень. Студент вільно володіє своїм голосом на підставі вивчення музично-вокального матеріалу, виявляє рівень майстерності актора-співака, творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.	40
Високий рівень. Студент непогано володіє своїм голосом, виявляє достатній рівень майстерності актора-співака, володіє навчальним матеріалом в обсязі програми дисципліни на творчому рівні.	30
Достатній рівень. Студент володіє своїм голосом у достатній мірі, виявляє достатній рівень майстерності актора-співака, володіє навчальним матеріалом в обсязі програми дисципліни на творчому рівні, проте допускає багато неточностей.	20
Задовільний рівень Студент володіє своїм голосом у достатній мірі, виявляє достатній рівень майстерності актора-співака, володіє навчальним матеріалом в обсязі програми дисципліни, проте допускає багато неточностей.	10
Низький рівень. Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно. Студент не володіє своїм голосом .	5

Навчальна дисципліна зі сценічного співу оцінюється з елементами рейтингової системи.

Контрольні завдання не передбачені програмою.

Поточний контроль здійснюється на практичних та індивідуальних заняттях перевіркою виконання завдань передбачених самостійною роботою.

Під час семестрового контролю враховуються результати здачі всіх тем, передбачених програмою.

Підсумковий іспит проводиться наприкінці VII семестру в присутності викладачів інших кафедр.

При складанні програми іспиту викладач виходить з музично-вокальних і творчих можливостей студента, враховуючи його індивідуальні акторські та вокальні особливості.

Для всебічної оцінки до програми показу включаються вокальні твори, здатні виявити володіння вокальним голосом і ступінь розвитку естетичних, музичних і творчих здібностей студента. Бажано, щоб іспит проходив у театралізованій формі, для чого необхідно співпрацювати з викладачем з майстерності актора .

До програми залучаються:

- українська народна пісня в обробці композитора;
- пісня або романс з кінофільму;
- пісня, дует;
- класичний або сучасний романс , пісня іноземною мовою;
- арія, дует, ансамбль, сцени з музичних вистав, мюзиклів, мультфільмів.

Критерії оцінювання при підсумковому контролі:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Відвідування практичних занять (1 б. х 3 заняття за тему)	3
Відвідування індивідуальних занять (1 б. х 3 заняття за тему)	3

Відпрацювання тем(за 1 тему) (5тем)	6
Відкритий іспит	До 40

Оскільки контроль навчального процесу за своїм змістом і конкретними завданнями є багатоплановим, він не може бути у всіх випадках однаковим і характеризується різноманітністю форм і методів.

При здійсненні контролю враховується не лише специфіку викладання дисципліни або особливості навчальної групи студентів, а й індивідуальні можливості, досвід, здібності кожного студента. Це означає, що будь-які прояви шаблону і трафарету у здійсненні контролю можуть негативно позначитися на його результатах.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

IV курс / 7 семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи						іспит	Сума балів
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5			
12	12	12	12	12	40	100	

8. Рекомендована література

1. Антонюк В. Г. Постановка голосу / В. Г. Антонюк // Навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів.– К.: Українська ідея, 2000.–68 с.
2. Овчаренко Н. Основи вокальної методики : науково-методичний посібник / Н. Овчаренко. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2006. – 116 с.
2. Мережко Ю. В., Шепеленко Г. Б. (2020). Вокальні твори українських композиторів кінця XIX – початку XXI століття: навч.-метод. посібник для студентів ВЗО. Київ: Інтерсервіс, 180 с.
3. Мережко Ю.В., Петрикова О.П. Творча спадщина українських композиторів кінця XIX - початку XX століття: Вокально-виконавський аспект // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. – К. :Міленіум, 2019. - №1. – С.354-358.
4. Мережко Ю.В., Петрикова О.П. Формування вокально-сценічної майстерності у майбутнього співака-початківця на заняттях з вокалу //Трансформаційні процеси в мистецькій освіті та культурі України XXI століття: Зб. матеріалів Міжн. наук.-творч. конф., Одеса, Київ, Варшава, 25-26 квітня 2017р. – К.:НАКККиМ, 2017. – С.158-161.
5. Мережко Ю.В., Петрикова О.П., Леонтієва С.Л. Вокально-виконавська підготовка майбутніх артистів-вокалістів у вищій школі на основі міждисциплінарної інтеграції // Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences, V(23), I.: 139, 2017. – Budapest, 2017. – С.71-73.
6. Овчаренко О. А. Основи вокальної методики : наук.-метод. посіб. /Н. А. Овчаренко; Криворіз. держ. пед. ун-т.–Кривий Ріг: Вид. дім, 2006. – 116 с.
7. Панченко Г. Розвиток творчих здібностей студентів у процесі вокальної підготовки. Методичні рекомендації для студентів, магістрантів за фахом “Вокал” (академічний, естрадно-джазовий) факультетів мистецтв та художньої освіти, учителів музики загальноосвітніх та альтернативних шкіл. – Мелітополь: МДПУ, 2007. – 32 с.

8. Панченко Г. Деякі питання розвитку творчої активності студентів в класі постановки голосу // Актуальні проблеми музично-естетичного виховання особистості: Зб. наук. праць.–Мелітополь: МДПІ,1997.– С. 87-91.
9. Петрикова О.П. Навчальний вокальний репертуар як засіб формування фахової компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти: Збірник наукових праць. – Вип. 24 (29). – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2018. – С. 38-44.
10. Петрикова О.П. Педагогічний репертуар у процесі формування національної самосвідомості майбутнього викладача вокалу. / О. П. Петрикова // Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття : матер. II Міжнарод. наук.-практ. конф., 14-15 квіт. 2016 р. – К.: Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 752 с. – С. 115-121.
11. Петрикова О. П., Юдін А. А. Музична культура і духовність як чинники розвитку сучасного суспільства // Молодий вчений. - 2019. - №3. – С.76-80.
12. Попелюк М. В. Робота артикуляційного апарату під час співу: методичні рекомендації для студентів-вокалістів мистецьких закладів / М. В. Попелюк. – Івано-Франківськ : Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2012. 37 с.
13. Словник-довідник співака : Навчальний посібник [Інформаційно-довідкове видання] / Уклад. Д. І. Балдинюк, Н. А. Балдинюк, видання друге. – Умань: РВЦ «Софія», 2015. – 108 с. – Електронна база кафедри академічного та естрадного вокалу Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2).
14. Стасько Г. Є. Психотехніка співу у вокальній педагогіці : [монографія] / Галина Стасько. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2011. –175 с.
- 15.Хоменко А. Б. Постановка голосу : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. і вчителів музики шкіл різного типу / А. Б. Хоменко, В. І. Коробка, В. М. Курсон, Н. В. Крутько. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011. – 128 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І.Шамо,18/2;1 примірник).

9. Інформаційні ресурси

1. Антонюк В. Г. (2007). Вокальна педагогіка (сольний спів): Підручник. К.: ЗАТ «Віпол». 174 с.
Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/sk722654.pdf>
2. Зарицька А. А., Зарицький А. О. (2016). Емоційність як основа професійної компетентності майбутнього співака-вокаліста. Зб. наук. праць Херсонського держ. університету. Педагогічні науки. Вип. 74(3), т. 3, с. 30–33.
URL:http://www.ps.stateuniversity.ks.ua/file/issue_74/part_3/8.pdf.
3. Микиша М. (1971) Практичні основи вокального мистецтва. К. 97с. [Електронний ресурс]:
Режим доступу: <http://www.libex.ru/detail/book636808.html>.
4. Петрикова О.П.. «Особистісно орієнтована технологія формування педагогічної саморефлексії майбутніх учителів музичного мистецтва» // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: Збірник наукових праць. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2022. Вип.80. Т.2.- С.120-124.
http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/80/part_2/23.pdf
5. Петрикова О. П.. Методика формування вокальної культури майбутніх вчителів музичного мистецтва // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: Збірник наукових праць. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2021. Вип.76. Т.2. – С.184-188.

- http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2021/76/part_2/34.pdf
6. Петрикова. О. П., Румянцева С. В. Значення вокальної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва у процесі фахової діяльності в вищій школі // Педагогіка формування творчої особистості у вищих і загальноосвітніх школах: Збірник наукових праць. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2020. Вип. 73. Т. 2. – С. 143-146.
<http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/index.php/archiv?id=133>.
http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/73/part_2/29.pdf
7. Yuliia V. Merezhko, Dmytro A. Lievit, Oksana P. Petrykova, Svitlana V. Gmyrina, Mariia S. Kasianchuk. Experimental and Research Verification of the Methodology of Forming the High School Students' Artistic Taste for the Vocal Heritage (Late XIX-Early XX Century) // International Journal of Learning, Teaching and Educational Research, Vol. 19, No. 4, pp. 309-321, April 2020.
<http://ijlter.org/index.php/ijlter/article/view/2119/pdf>